

Nr 25.

Af herr **Engqvist** m. fl., om upphävande av tullen å superfosfat.

En tull som synes vara berättigad att få upphävd är tullen på superfosfat.

Superfosfatfabrikerna i Hälsingborg, Landskrona, Malmö och Stockholm hava under namn av Försäljningsaktiebolaget Sveriges superfosfatfabriker sammanslutit sig, med gemensamma försäljningspriser och för att hindra all konkurrens mellan företagen. Denna trust håller priserna inom landet avsevärt högre än noteringarne på den utländska marknaden och beskattar därigenom på ett mycket kännbart sätt landets jordbrukande befolkning, för vilken superfosfaten har blivit en nödvändighetsartikel.

Man kan förstå huru stor denna extra beskattning av den jordbrukande befolkningen är, då man vet att t. ex. Dansk Andels Göduingsforretnings försäljningspris till sina medlemmar sistlidne höst var kronor 5: 60 à 5: 65 pr 18 % vara, vilket för svensk 20 % superfosfat skulle motsvara kronor 6: 35 à 6: 40 pr 100 kilogram och då här i Sverige under samma tid noterades kronor 7: 25 för den 20 procentiga superfosfaten pr 100 kilogram.

Enligt fabrikanternas egen uppgift utgöra de svenska superfosfatfabrikernas årstillverkning omkring 1,800,000 säckar, och superfosfatrusten säljer sin överproduktion på export, trots de avsevärt lägre priser som noteras på den utländska marknaden. Denna export har alltjämt stegrats från år 1907, då den endast utgjorde i runt tal 135,730 säckar, till år 1911 då den uppgick till 611,840 säckar. Superfosfatrusten exporterar således — då, enligt superfosfatfabrikernas egen uppgift, föga mer än hälften av deras tillverkning kan avsättas inom landet — mer än en tredjedel av sin tillverkning till utlandet och förlorar på denna export betydliga summor, för vilka de sedan genom höga priser på den inhemska mark-

naden söka att hålla sig skadeslösa. Det svenska jordbruket får således genom de höga priserna på gödningsämnen hålla fosfatfabrikerna skadeslösa för deras påtagligen ogynnsamma »dumpingaffärer».

I intet annat land än Sverige och Ryssland förekommer tull på superfosfat, vilken vara överallt betraktas som en för jordbruksnäringen så viktig och välsignelsebringande artikel, att densamma ej onödigtvis fördyras. Om superfosfatfabrikationen i Sverige försigginge under synnerligen svårartade omständigheter, i jämförelse med dess utländska konkurrenters, så finnes *något* fog för en skyddstull, men så är icke förhållandet. Produktionskostnaden i Sverige torde ställa sig ungefär lika som vid de stora danska, tyska, holländska och belgiska fabrikerna, vilka alla, liksom de svenska, importera sin råvara och förädla den efter i huvudsak samma metoder. I dessa land är superfosfatfabrikationen en god affär *utan tullskydd*, varför skulle den då vara sämre här? Och icke kan det ligga någon mening i att staten med tull skyddar en industri som så väl kan stå på egna fötter, när detta måste ske till förfång för vår huvudnäring, jordbruket.

Varken staten eller det svenska folket har någon fördel av att en tullsats bibehålles som *uteslutande* är ägnad att *rikta ett fåtal på ett flertals bekostnad*.

På grund av vad jag sålunda anfört tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville besluta den ändring i gällande tulltaxa att tullen på superfosfat upphäves.

Stockholm den 20 januari 1913.

J. Engqvist.

Reinh. Eliasson.

Joh. G. Svensson.
